

Jesperfen: Ja, der er Meget, hvori jeg kan være enig med den ærede fste Taler, som nu satte sig; men han har ved at indbringe et saa vidtløftigt Moment i Loven, ved at indbringe et Forslag, der gaaer ud paa en saa omfattende Forandring i Skolens indre Organisation, efter min Formening gjort det aldeles umuligt, dersom det skal vedtages, at dette Lovforslag kan gaae igjennem. Jeg skal derfor heller ikke videre indlade mig derpaa, skøndt der kan være Enkeltheder deri, som jeg kunde fristes meget til at imødegaae. Jeg vil navnlig blot nævne det, at, naar han ikke vil have Børn indtil en Alder af 10 Aar henvisse til Almueskolen, men til en Hjemmeundervisning, saa synes deri at være en stor Modsigelse med, hvad han yttrede, nemlig, at det tvungne Skolevæsen har afvænneth Forældrene fra at give deres Børn Hjemmeundervisning. Derimod maa jeg være ganske enig med ham, naar han siden efter udtaler, at Frugten af det Skolevæsen, som nu har existeret siden 1814, dog maatte være den, at Forældrene selv maatte være blevne istand til at give denne Undervisning, idet jeg tillige skal tilføie, at jeg er aldeles overbevist om, at en Ordning af Undervisningen, saaledes at Skolevæsenet skulde ophøre om Sommeren, vilde vække megen Misfornoieelse mange Steder. Jeg skal villigt indrømme, at der ved Lovforslaget, saaledes som det er kommet til os, Intet er bevirket umiddelbart til Skolens indre Reform, og det antager jeg heller ikke er tilfiet ved Lovforslaget; middeldbart kan det nok bevirkes gjennem de Foranstaltninger og Forbedringer, som Lovforslaget vil træffe, og som jeg villigt skal erkjende ere Forbedringer, der i mange Henseender ere tilfredsstillende. Jeg har opfattet Lovforslaget saaledes, at det nemlig gaaer ud paa at bevirke en Forbedring i Skolelærernes Raar ved at forhøje deres Løn og ved at forandre Noget i Bestyrelsen, hvorved Communerne vil faae en mere umiddelbar Indsydelse paa Bestyrelsen af deres Skolevæsen, og ved at tilvejebringe Midler til de forøgede Udgifter, som Lovforslagets Udførelse bevirker. I den Anledning skal jeg saa kort som muligt henholde mig til det, hvori jeg kunde ønske at der var foretaget

nogle enkelte Forandringer, som jeg dog imidlertid vil afvente den høitærede Undervisningsministers Udtalelse om. Hvad jeg navnlig savner der, hvor der tales om Forbedringer i Skolelærernes Raar og om Lønnen for dem, er et fast Udgangspunkt; der er saaledes ikke bestemt noget Minimum for Skolelærernes Lønning, saaledes som i Skoleanordningen af 29de Juli 1814, hvor der i § 55 er bestemt et Minimum for Landsbysskolelærerne af 6 Tdr. Rug, 10 Tdr. Byg in natura og 25 Tdr. Byg efter Capitelstart. Naar der nu saamange Aar efter fremkommer en Lov, der angaaer Bestemmelser om Skolelærernes Lønning, saa synes det naturligt, at der ogsaa deri var fastsat et Minimum, som enhver fast ansat Skolelærer skulde have, og som vel nok kunde bestemmes til det samme, som allerede for nogle og fyrgetyve Aar siden ikke ansaaes for at være formeget. Vel kan der gjøres den Indvending, at det paa mange Steder kan være for meget, at det maastee kan være uoverskommeligt for enkelte Communer; men man kunde da gjøre den Bestemmelse gjældende, som modificerer Bestemmelsen om Kjøbstads-Skolelærernes Løns Forbedring, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan, naar han anseer det fornødent, nedsætte disse Lønninger, og dertil kommer, at, naar man for Kjøbstadsskolevæsenets og dets Læreres Vedkommende ansætter en bestemt Løn, altsaa et Minimum som det, der er fastsat i § 13, hvorefter de bedst aflagte skulde have 300 Rd. og 50 Tdr. Byg og de mindre vel aflagte 150 Rd. og 50 Tdr. Byg, saa synes mig ogsaa, at Analogien dermed fordrede, at der for Skolelærerne paa Landet blev bestemt noget Bist som det Minimum, de skulde have i Løn. Nu veed jeg rigtignok ikke, hvorledes der forholder sig i de forssjellige Provindsers Communer; men det maa vel reguleres efter de forssjellige Skoleplaner, eller maastee det er saaledes tilfiet, at Ministeren agter at bevirke den i Skoleanordningen af 1814 bestemte mindste Løn etableret for alle Communerne, og saa mener jeg, at, naar dette stete og de ikke havde Gyde til selv at bære Udgifterne, saa maatte man recurrere til Skolefonden eller, hvis det ikke paa anden Maade